

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego**

Warszawa, dnia 11 sierpnia 2010 r.

Pan

Jarosław Hasiński

Prezes

Zarządu Polskiego Radia S.A.

KNO-4112-02-01/2009
S/09/008

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli, Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego skontrolował Polskie Radio Spółkę Akcyjną (Spółka lub PR S.A.) w zakresie realizacji zadań dotyczących gospodarowania mieniem oraz wynikających z funkcji nadawcy publicznego, w latach 2007-2010 (do czasu zakończenia kontroli).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 8 czerwca 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie skontrolowaną działalność Spółki, ze względu na zakres i skalę stwierdzonych nieprawidłowości, dotyczących: doprowadzenia do pogorszenia sytuacji ekonomiczno-finansowej, zaniechania aktualizowania strategii rozwoju w sytuacji pogarszającej się sytuacji ekonomiczno-finansowej, naruszania prawa przy gospodarowaniu mieniem oraz udzielaniu zamówień publicznych, planowania i realizacji inwestycji oraz zarządzania kadrami.

1. W latach 2007-2009 nastąpiło pogorszenie sytuacji ekonomiczno-finansowej Spółki. W 2007 r. PR S.A. uzyskało zysk z działalności operacyjnej wynoszący 24.281,9 tys. zł, a w latach 2008-2009 stratę na tej działalności odpowiednio w wysokości 15.274,8 tys. zł i 9.040 tys. zł.

Wpływ na powyższe miała nie tylko wysokość środków otrzymywanych z rachunku bankowego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (KRRiT) – 188.581,8 tys. zł w 2007 r., 161.863,7 tys. zł w 2008 r. i 172.419,5 tys. zł w 2009 r., co stanowiło odpowiednio: 66%, 64% i 70,2% sumy przychodów netto z działalności operacyjnej (zgodnie z przyjętym przez KRRiT sposobem podziału wpływów abonamentowych w 2010 r. Spółka ma otrzymać od 102.900 tys. zł do 137.195 tys. zł), lecz także zmniejszanie się rentowności sprzedaży: w 2007 r. zysk brutto ze sprzedaży wyniósł 63.264,6 tys. zł, w 2008 r. 25.441,1 tys. zł, w 2009 r. strata na sprzedaży wyniosła 12.789 tys. zł, na co istotny wpływ miał spadek przychodów z tytułu reklamy i sponsoringu, które wynosiły odpowiednio: 53.076,1 tys. zł w 2007 r., 55.845,9 tys. zł w 2008 r. i 38.418,4 tys. zł w 2009 r.

Zarząd PR S.A. zaniechał aktualizacji strategii rozwoju Spółki, która stanowiłaby podstawę skutecznych działań naprawczych w sytuacji zmniejszenia przychodów z opłat abonamentowych oraz malejącej rentowności sprzedaży. Podejmowane przez Zarząd Spółki działania zmierzające do obniżenia kosztów funkcjonowania Spółki, w tym m.in. obniżenie honorariów, spowodowały co prawda zmniejszenie kosztów działalności operacyjnej, jednak nie były wystarczające do zrównoważenia zmniejszających się przychodów. Ponadto NIK negatywnie ocenia nieuregulowanie przez Zarząd Spółki zasad korzystania z funduszu reprezentacyjnego oraz przypadki nieprawidłowości w zakresie wydatków z tego funduszu.

W listopadzie 2007 r. Zarząd PR S.A. przyjął dokument pn.: *Strategia Rozwoju Polskiego Radia S.A. w latach 2008-2012*, w której osiągnięcie planowanych celów miało być możliwe dzięki systematycznemu wzrostowi przychodów Spółki, w tym głównie z opłat abonamentowych. Zakładano, że poziom przychodów PR S.A. wzrośnie z 279.000 tys. zł w 2008 r. do 317.700 tys. zł w 2012 r. Planowano również utrzymanie średniorocznego zatrudnienia na poziomie ok. 1.250 etatów, przy jednoczesnym wzroście kosztów działalności (z 275.200 tys. zł w 2008 r. do 306.800 tys. zł w 2012 r.). Pomimo, że sprawozdanie finansowe PR S.A. za rok 2008 wykazało nierealność przyjętych w ww. dokumencie założeń ekonomiczno-finansowych, do zakończenia kontroli Zarząd Spółki nie wprowadził do niego zmian, uwzględniających pogarszającą się sytuację ekonomiczno-finansową Spółki. Należy zaznaczyć, że powyższy dokument został przekazany Ministrowi Skarbu Państwa w dniu 29 kwietnia 2009 r., jako załącznik do sprawozdania Zarządu z działalności PR S.A. w 2008 r., a Minister Skarbu Państwa nie zgłaszał zastrzeżeń i uwag do jego treści.

NIK negatywnie ocenia brak w Spółce zasad korzystania z funduszu reprezentacyjnego, z którego w latach 2007-2009 poniesiono wydatki w łącznej kwocie 1.012,6 tys. zł, z czego: 345,7 tys. zł w 2007 r., 355,8 tys. zł w 2008 r. i 311,1 tys. zł w 2009 r. W trzynastu skontrolowanych fakturach dotyczących wydatków z funduszu reprezentacyjnego (na łączną kwotę 196,6 tys. zł) w 1 przypadku nierzetelnie zaakceptowano zawyżoną o 5,4 tys. zł kwotę faktury (65,43 tys. zł, zamiast 60,03 tys. zł), co zostało dopiero skorygowane przez kontrahenta, który wystawił fakturę korygującą, a w 1 przypadku wydatek (na kwotę 28,7 tys. zł) nastąpił bez sporządzenia wymaganego regulacjami wewnętrznymi (cz. II Instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych w Polskim Radiu S.A., stanowiącej załącznik do uchwały Zarządu nr 33/IV/2007 z dnia 28 marca 2007 r.) zamówienia na dostawę usług.

W dniu 29 grudnia 2009 r. Zarząd podjął uchwałę w sprawie opracowania planu restrukturyzacji Spółki, z czym wiąże się m.in. zmiana – od 1 kwietnia 2010 r. struktury organizacyjnej, jak również przeprowadzenie zwolnień grupowych, które mają objąć ponad 30% stanu zatrudnienia, jednak ewentualne oszczędności z tego tytułu wystąpią dopiero w 2011 r.

2. Stwierdzono przypadki naruszeń prawa dotyczące: gospodarowania majątkiem Spółki, oddawania składników majątku trwałego do korzystania innym podmiotom, wydatkowania środków ze sprzedaży nieruchomości na zakup wyposażenia zamiast na inwestycje, udzielania zamówień publicznych niezgodnie z obowiązującymi przepisami oraz planowania i realizacji inwestycji.

2.1. Spółka oddawała do korzystania składniki majątku trwałego o wartości powyżej 50 tys. euro innym podmiotom na podstawie umów prawa cywilnego bez uzyskania zgody Ministra Skarbu Państwa, co było niezgodne z art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 493, ze zm.).

W latach 2007-2009 z nieruchomości Spółki korzystały inne podmioty na podstawie umów prawa cywilnego. Dotyczyło to ośrodków wypoczynkowych w Zakopanem oraz w Joachimowie-Mogiłach, gmina Bolimów (oddanych do używania na podstawie umów dzierżawy); pomieszczeń w nieruchomości położonej w Warszawie przy ul. J. S. Bacha 2 oraz przy ul. J. P. Woronicza 17 (oddanych do używania na podstawie umów najmu) oraz lokalu użytkowego położonego w Warszawie przy Al. Niepodległości 74 (oddanego do używania

na podstawie umów najmu). Przed oddaniem do używania ww. nieruchomości Zarząd Spółki nie wystąpił o wyrażenie zgody do Ministra Skarbu Państwa.

Wykorzystanie przez PR S.A. części środków pochodzących ze sprzedaży nieruchomości przy ul. J. S. Bacha w Warszawie, w kwocie 1.619,74 tys. zł, nastąpiło niezgodnie z warunkiem, pod jakim Minister Skarbu Państwa wyraził zgodę na jej sprzedaż oraz złożonym przez Spółkę oświadczeniem o przeznaczeniu środków ze sprzedaży, tj. na zakup wyposażenia, zamiast na inwestycje w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 17 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, ze zm.).

2.2. W siedemnastu spośród 105 udzielonych w latach 2007-2009 zamówień publicznych (16%), stwierdzono działanie z naruszeniem przepisów prawnych, tj. ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655, ze zm.), ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o kompatybilności elektromagnetycznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 82, poz. 556), a także zasadami reprezentacji określonymi w Statucie.

2.2.1. Spółka udzieliła w 2008 r., na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy Prawo zamówień publicznych, tj. z przyczyn technicznych o obiektywnym charakterze, wykonawcy Internationale Goederen en Produktenhandel IGP B.V. w Holandii (zwaną dalej IGP B.V.) zamówienia z wolnej ręki na dostawę wyposażenia satelitarnej stacji nadawczej do przekazu informacji dla kierowców na kwotę 423,44 tys. zł, pomimo braku ustawowych przesłanek do zastosowania trybu z wolnej ręki.

Spółka nie wyegzekwowała od IGP B.V. wystawienia „deklaracji zgodności”, zawierającej elementy określone w art. 13 ww. ustawy o kompatybilności elektromagnetycznej, potwierdzającej, że dostarczane w wykonaniu umów z dnia 3 grudnia 2007 r., 21 listopada 2008 r. i 3. lutego 2009 r. urządzenia i wyposażenie posiadają wymaganą odporność na zaburzenia elektromagnetyczne, co stanowiło naruszenie art. 12 powołanej ustawy.

2.2.2. W 2009 r. Spółka udzieliła wykonawcy - STALA Zakład Usługowy Stanisław Baranowski w Warszawie, z którym w dniu 30.06.2009 r. zawarła umowę na roboty budowlane na kwotę 804,1 tys. zł brutto – zamówień dodatkowych na kwotę 400,39 tys. zł brutto bez przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz bez zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego, co było niezgodne z art. 7 ust. 3 ww. ustawy Prawo zamówień

publicznych stanowiącego, że zamówienia udziela się wyłącznie wykonawcy wybranemu zgodnie z przepisami ustawy.

2.2.3. Dwie umowy w sprawie zamówienia publicznego (na wykonanie usług operatora trasy koncertowej „Lato z Radiem 2008” z dnia 7 maja 2008 r. oraz na wykonanie projektu wykonawczego wielobranżowego i kosztorysu inwestorskiego, przedmiaru robót, dotyczących przebudowy pomieszczenia Rozdzielni Elektro-Akustycznej w obiekcie O-1 PR S.A. z dnia 14 sierpnia 2008 r.) na łączną kwotę 2.313,43 tys. zł brutto zostały podpisane w imieniu Spółki przez członka Zarządu p. Jerzego Targalskiego niezgodnie z zasadami reprezentacji PR S.A. określonymi w § 14 Statutu PR S.A., z którego wynika, że do składania oświadczeń i podpisywania umów w imieniu Spółki uprawniony jest Prezes Zarządu lub dwóch członków Zarządu łącznie. Udzielone p. J. Targalskiemu przez Prezesa Zarządu p. A. Czabańskiego pełnomocnictwa nie zawierały umocowania do podpisania umów w sprawie zamówienia publicznego.

2.2.4. Inne nieprawidłowości przy udzielaniu zamówień publicznych dotyczyły: ustalania szacunkowej wartości zamówienia niezgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych; przypadku opóźnienia w przekazaniu ogłoszenia o udzieleniu zamówienia do publikacji Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich wynoszącym ponad 9,5 miesiąca od daty udzielenia zamówienia oraz sporządzania dokumentacji dotyczącej postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, co stanowiło naruszenie art. 95 ust. 1 i 2 ustawy Prawo zamówień publicznych oraz sporządzania dokumentacji dotyczącej postępowania o udzielenie zamówienia publicznego niezgodnie z art. 17 ust. 2 i art. 96 ustawy Prawo zamówień publicznych oraz § 4 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 października 2007 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. Nr 202, poz. 1463).

3. Stwierdzono zaniechanie przez Zarząd Spółki opracowania wieloletnich planów inwestycyjnych na lata 2007-2010 oraz nieokreślenie wieloletniej polityki inwestycyjnej w zakresie inwestycji budowlanych. Skutkowało to m.in. doraźnym planowaniem inwestycji na podstawie rocznych planów inwestycyjnych, które nie były w pełni realizowane - plan inwestycyjny na 2008 r. (środków trwałych w budowie) został wykonany w 53%, a na 2009 r.

w 43% planu po korektach. Ponadto stwierdzono zaniechanie modernizacji siedziby i wyposażenia Orkiestry Kameralnej Polskiego Radia „AMADEUS” w Poznaniu.

NIK negatywnie ocenia odstąpienie w 2009 r. od realizacji planowanej od 2005 r. inwestycji modernizacji siedziby i wyposażenia Orkiestry Kameralnej Polskiego Radia „AMADEUS” w Poznaniu, na co KRRiT przyznała Spółce specjalne środki w wysokości 7.739 tys. zł. NIK nie podziela poglądu Zarządu PR S.A., że wygospodarowanie kwoty 7.000 tys. zł na realizację inwestycji, której termin przypada na drugą połowę 2009 r. groziłby całkowitą utratą płynności finansowej Spółki. Spółka na koniec II, jak i III kw. 2009 r. posiadała przychody finansowe z odsetek w wysokości około 1.200 - 1.900 tys. zł, pozwalające jej na dodatkowe sfinansowanie inwestycji w 2009 r.

Spółka nie uwzględniła również możliwości częściowego sfinansowania inwestycji z przychodów finansowych od środków przekazanych na ten cel przez KRRiT, które wyniosły 1.300 tys. zł. Ogółem w latach 2005-2009 r. poniesiono wydatki w łącznej wysokości 661,0 tys. zł, w tym w 2007-2009 r. na kwotę 126,1 tys. zł (2007 r. – 74,8 tys. zł, 2008 r. – 29,0 tys. zł, 2009 r. – 22,3 tys. zł). W czerwcu 2010 r. KRRiT podjęła uchwałę w sprawie zmiany przeznaczenia ww. środków, tj. wyraziła zgodę na wykorzystanie ich na działalność bieżącą.

W latach 2007-2009 Spółka realizowała ogółem 30 zadań inwestycyjnych. Zakończono ogółem realizację 11 zadań, a 16 było w trakcie realizacji. Nakłady na inwestycje zakończone wyniosły 7.799,4 tys. zł, w tym w 2007 r. – 2.933,3 tys. zł, 2008 r. – 3.128,5 tys. zł i 2009 r. – 1.737,6 tys. zł, na inwestycje w toku 10.212,9 tys. zł, w tym w 2007 r. – 2.056,0 tys. zł, 2008 – 4.928,0 tys. zł i 2009 r. – 3.228,9 tys. zł.

3.1. Jako niegospodarne NIK ocenia zlecenie przez PR S.A. opracowania w latach 2007-2008 koncepcji i dokumentacji, za łączną kwotę 124,2 tys. zł, które nie zostały przez Spółkę wykorzystane przy realizacji inwestycji. Dotyczyło to: koncepcji przebudowy Newsroomu w O-3 za kwotę 30,5 tys. zł; koncepcji modernizacji zasilania elektroenergetycznego za kwotę 34,2 tys. zł; koncepcji wielobranżowej adaptacji studia S-1 im. Trzaskowskiego budynku O-1 za kwotę 48 tys. zł; dokumentacji projektowo-kosztorysowej budowy zintegrowanego systemu komputerowego Continuum umożliwiającego zarządzanie systemami ochrony oraz automatyką budynków za kwotę 11,6 tys. zł.

3.2. Dziennik budowy prowadzony w związku z inwestycją przebudowy schodów wejściowych wraz z wykonaniem wejścia dla osób niepełnosprawnych oraz izolacji przeciwwilgociowej części ściany północnej budynku O-1 PR prowadzony był z naruszeniem art. 45 ust. 1 i 2 ustawy Prawo budowlane oraz § 4 i 6 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 108, poz. 953, ze zm.).

Nieprawidłowości w tym zakresie dotyczyły: niewydania dziennika budowy przez powiatowego inspektora nadzoru budowlanego, braku wpisów osób, którym zostało powierzone kierownictwo, nadzór i kontrola techniczna robót budowlanych oraz niepotwierdzenia przez te osoby podpisem przyjęcia powierzonych im funkcji. Dziesięć spośród 13 protokołów konieczności sporządzonych zostało nierzetelnie. Protokoły posiadały taką samą datę sporządzenia (20 listopada 2009 r.) jak data odbioru robót w nich wymienionych. Z uwagi na bardzo szeroki zakres rzeczowy robót budowlanych, określonych w ww. protokołach, w ocenie NIK nie było realne ich wykonanie w ciągu jednego dnia, tj. 20 listopada 2009 r.

Ponadto Spółka przystąpiła do użytkowania schodów wejściowych do budynku przy Al. Niepodległości 77/85 w Warszawie bez zawiadomienia organu nadzoru budowlanego wymaganego zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, ze zm.).

3.4. Jako działanie niegospodarne NIK ocenia zaniechanie obciążenia wykonawcy Biuro Projektów Radia i Telewizji Protel sp. z o.o. w Warszawie – w związku z opóźnieniem w wykonaniu umowy z dnia 18 marca 2009 r. – karą umowną w kwocie 31,7 tys. zł (prace zostały odebrane 161 dni po określonym w umowie terminie ich wykonania).

Jednocześnie NIK przyjmuje do wiadomości, że istniały przesłanki do podjęcia decyzji o odstąpieniu od naliczenia konsorcjum Centrum Komputerowe ZETO S.A. w Łodzi i d'Accord Broadcasting Solutions GmbH w Hamburgu kary umownej wysokości 555,12 tys. zł za zwłokę w realizacji umowy z dnia 27 grudnia 2007 r., której przedmiotem było zaprojektowanie, wykonanie i wdrożenie Multimedialnej Radiowej Bazy Danych.

4. Spółka nieprawidłowo zarządzała kadrami. Stwierdzone nieprawidłowości w tym zakresie polegały na: nieosiągnięciu zakładanego celu zwolnień grupowych przeprowadzonych w 2007 r.;

nieuregulowaniu w sposób kompleksowy warunków pracy pracowników; dokonywaniu niekorzystnych dla PR S.A. zmian w umowach o pracę osób pełniących funkcje kierownicze i doradców Zarządu oraz przekroczenia maksymalnego wskaźnika przyrostu wynagrodzenia.

4.1. NIK negatywnie ocenia zwolnienia grupowe przeprowadzone przez Zarząd Spółki w 2007 r., w wyniku których, pomimo rozwiązania stosunku pracy z 265 osobami i poniesienia kosztów w wysokości 10.256,08 tys. zł, nie nastąpiło trwałe zmniejszenie zatrudnienia.

W wyniku zawartego w dniu 23 lutego 2007 r. pomiędzy PR S.A. i działającymi w Spółce związkami i organizacjami związkowymi porozumienia, określającego szczegółowe zasady zwolnień grupowych, rozwiązano stosunek pracy z 265 osobami, w tym z 79 dziennikarzami. Zwolnienia grupowe objęły 22 z 25 komórek organizacyjnych Spółki, a całkowite koszty, jakie poniosła Spółka w związku z przeprowadzonymi zwolnieniami grupowymi wyniosły 10.256,08 tys. zł. W okresie od 31 grudnia 2007 r. do 31 grudnia 2009 r. Spółka zatrudniła 399 pracowników, z czego 16 pracowników, z którymi rozwiązano umowę w ramach zwolnień grupowych.

Pomimo przeprowadzenia zwolnień grupowych i poniesienia związanych z tym kosztów, stan zatrudnienia na koniec 2009 r., w stosunku do stanu przed zwolnieniami uległ zwiększeniu. W PR S.A. według stanu na koniec 2007 r. zatrudnionych było 1272 osoby (1240,63 etatów), na koniec 2008 r. Spółka zatrudniała ogółem 1296 osób (1259,23 etaty), tj. o 211 osób (14%) i 203,9 etatów (15%) mniej. W porównaniu do 2008 r. liczba zatrudnionych osób w Spółce na koniec 2009 r. wzrosła o 41 osób (3%) i 31,88 etatu (2,5%).

4.2. W Spółce nie było kompleksowych regulacji dotyczących zasad zatrudniania oraz zmiany warunków pracy i płacy pracowników. Do dnia 31 marca 2007 r. w Spółce obowiązywał *Zakładowy układ zbiorowy pracy pracowników Polskiego Radia – Spółki Akcyjnej*.

Pomimo wypowiedzenia – z dniem 31 grudnia 2006 r. ww. układu zbiorowego, jego zapisy, rozszerzające przywileje pracownicze w stosunku do postanowień ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, ze zm.) nadal obowiązują, na skutek ich zamieszczania w indywidualnych umowach o pracę, zarówno przed, jak i po jego wypowiedzeniu. Trwające od stycznia 2007 r. prace nad nowym układem zbiorowym nie doprowadziły do wynegocjowania nowego układu. W przypadku niedokonania wypowiedzenia warunków pracy wszystkim pracownikom w sytuacji planowanych na 2010 r. zwolnieniach

grupowych, Spółka będzie zobowiązana do spełnienia wobec zwalnianych pracowników świadczeń wynikających z umów o pracę, co znacznie obciąży jej budżet.

Ponadto NIK zwraca uwagę na przyjęcie do pracy przez Spółkę w okresie IV kwartał 2009 r. – 20 lutego 2010 r. łącznie 72 osób, w tym osiem osób na stanowiskach kierowników komórek organizacyjnych i ich zastępców w sytuacji planowanych na 2010 r. zwolnień grupowych. W przypadku czterech osób przyjęcie do pracy nastąpiło mimo przekroczenia limitu zatrudnienia w danym roku, trudnej sytuacji finansowej Spółki oraz braku środków na wynagrodzenia dla nowych pracowników.

4.3. Jako niegospodarne i niecelowe NIK ocenia dokonywanie w latach 2007-2009 przez Zarząd Spółki niekorzystnych dla PR S.A. zmian w umowach o pracę 26 osób pełniących funkcje kierownicze oraz doradców Zarządu, polegających na wydłużaniu okresu wypowiedzenia, w większości przypadków połączone z podwyższeniem wynagrodzenia.

Zmiany te były korzystne dla osób zatrudnionych, jednak nie uwzględniały interesu ekonomicznego Spółki, co w przypadku ośmiu spośród 26 ww. pracowników, którym wypowiedziano stosunek pracy, a w okresie wypowiedzenia zwolniono z obowiązku świadczenia pracy skutkowało koniecznością wypłaty na ich rzecz świadczeń o 457,6 tys. zł wyższych, niż w przypadku, gdyby zmian nie dokonano.

4.4. W 2007 r. został przekroczony o ponad 16% wskaźnik przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia określony w § 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2006 r. w sprawie wskaźników przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 2007 r. (Dz. U. Nr 225 poz.1637).

Uwagi Najwyższej Izby Kontroli w zakresie realizacji przez Spółkę zadań nadawcy publicznego dotyczą: nieokreślenia zasad realizacji misji publicznej; opóźnień w tworzeniu kompleksowej bazy danych, zawierającej informacje dotyczące posiadanej przez Spółkę dokumentacji programowej; podpisania aneksu do umowy z Archiwum Dokumentacji Mechanicznej w Warszawie zmieniającego termin sporządzenia kompleksowego spisu inwentarzowego użyczonych zbiorów ponad rok po jego upływie; nieosiągnięcia przez Archiwum Polskiego Radia zakładanego poziomu digitalizacji archiwalnych nagrań dźwiękowych; zmniejszającej się liczby pozycji wydawanych albumów fonograficznych i malejącego poziomu wykorzystania studiów nagrań i koncertowych na potrzeby Spółki oraz

braku konsekwencji w ustaleniu profilu programowego i docelowej grupy odbiorców Programu 4.

- 1) w Spółce nie opracowano zasad realizacji przez PR S.A. misji publicznej. Ze względu na wykorzystywanie przy realizacji misji publicznej przede wszystkim środków z opłat abonamentowych, NIK zwraca uwagę na potrzebę opracowania zasad realizacji i finansowania przez Spółkę tej misji. W ocenie NIK, szcątkowe uregulowania w tym zakresie, zawarte w *Zasadach etyki zawodowej w PR S.A.*, stanowiących załącznik do uchwały Zarządu z dnia 9 września 2004 r. nr 64 (174), są niewystarczające dla oceny prawidłowego wywiązywania się Spółki z tego obowiązku;
- 2) w latach 2007-2008 zakładano zbudowanie Multimedialnej Radiowej Bazy Danych (MRBD) z automatycznym dostępem użytkowników w celu udostępniania i przetwarzania danych w formatach multimedialnych, mającej być jedynym miejscem przechowywania informacji o dokumentacji programowej. Do końca 2009 r. powyższa baza nie została stworzona, m.in. na skutek nieskutecznego egzekwowania przez Spółkę realizacji umowy, której przedmiotem było zaprojektowanie, wykonanie i wdrożenie MRBD w terminie 35 tygodni od daty podpisania umowy. Termin ten ostatecznie, na podstawie porozumienia podpisanego w dniu 22 grudnia 2009 r., określono na dzień 15 marca 2010 r.;
- 3) w dniu 12 maja 2005 r. Spółka zawarła z Archiwum Dokumentacji Mechanicznej w Warszawie umowę użyczenia materiałów archiwalnych i zbiorów dokumentacji. Spółka nie opracowała i nie przekazała użyczającemu do dnia 31 grudnia 2007 r. kompleksowego spisu inwentarzowego zbiorów, do czego zobowiązywał ją § 3 ust. 2 ww. umowy. Kompleksowy spis inwentarzowy został przez Spółkę przekazany do Narodowego Archiwum Cyfrowego (następcy prawnego Archiwum Dokumentacji Mechanicznej), w dniu 20 listopada 2008 r., a Aneks nr 1 do ww. umowy, w którym określono termin opracowania kompleksowego spisu inwentarzowego zbiorów na dzień 31 grudnia 2008 r. został podpisany przez Zarząd Spółki dopiero w dniu 12 stycznia 2009 r., tj. już po wykonaniu tego przedmiotu umowy;

Niezależnie od przyczyn niedotrzymania terminu sporządzenia kompleksowego spisu inwentarzowego użyczonych zbiorów, podpisanie aneksu do umowy zmieniającego ten termin ponad rok po jego upływie NIK uznaje za działanie nierzetelne.

- 4) w dokumencie pn. *Strategia Rozwoju Polskiego Radia S.A. w latach 2008-2012* w latach 2007-2010 zakładano digitalizację archiwalnych nagrań dźwiękowych na poziomie od 10 tys. godz. do 15 tys. godzin nagrań, tymczasem w latach 2007-2009 zdigitalizowano odpowiednio: 9.184 w 2007 r., 9.364 w 2008 r. i 9.936 godzin nagrań w 2009 r.;
- 5) nastąpił znaczny spadek wydawanych przez Spółkę tytułów albumów fonograficznych. W 2009 r. w stosunku do 2007 r. znacznie zmniejszyła się liczba tytułów albumów fonograficznych, których Spółka była wydawcą. W latach 2007-2009 Radiowa Agencja Nagrań i Koncertów (RANiK) wydała łącznie 155 tytułów albumów fonograficznych, w tym w przypadku 109 tytułów wydawcą była Spółka, a 46 tytułów albumów fonograficznych zostało wydanych we współpracy z innymi podmiotami. Ze 109 tytułów albumów fonograficznych 61 zostało wydanych w 2007 r., 29 w 2008 r. i 19 w 2009 r.

W przypadku 14 na 109 tytułów wydanych przez Spółkę albumów fonograficznych (12,84%) wydawnictw koszty bezpośrednie były wyższe, niż wartość sprzedaży netto. Jedną z przyczyn tego stanu rzeczy było sporządzanie nierzetelnych analiz ekonomicznych opłacalności realizowanych projektów wydawniczych (kosztorysy projektów były albo niedoszacowanie po stronie kosztowej lub przeszacowane, jeżeli chodzi o prognozy przychodów). Spółka poniosła również stratę na jedynej wydanej w 2009 r. książce do słuchania (powieść teatralna A. Sapkowskiego, „Narrentrum”), której PR S.A. było współwydawcą.

Ponadto spośród 19 tytułów albumów fonograficznych samodzielnie wydanych przez RANiK w 2009 r., żaden nie zawierał kompozycji autorstwa Fryderyka Chopina, pomimo że rok 2010 został w dniu 9 maja 2008 r. ustanowiony przez Sejm RP Rokiem Fryderyka Chopina.

Wskaźnik wykorzystania studiów nagrań i koncertowych na potrzeby PR S.A. ulega zmniejszeniu, przy jednoczesnym wzroście czasu wykorzystania studiów na potrzeby kontrahentów zewnętrznych. Wykorzystanie studiów na potrzeby Spółki w latach 2007-2009 wynosiło odpowiednio: 5.553, 5.476 i 4.325 godzin rocznie, podczas gdy wskaźnik wykorzystania studiów na potrzeby kontrahentów zewnętrznych wynosił łącznie: 4.650, 5.034 i 5.964 godzin rocznie, przy czym w większości przypadków (482 na 758, co stanowi

64%) udostępnianie studiów kontrahentom zewnętrznym odbywało się bez zawarcia w formie pisemnej umowy najmu (na podstawie zamówienia i zatwierdzenia kosztorysu).

- 6) od 2007 r. Zarząd Spółki, kilkakrotnie zamieniał koncepcję zarówno w zakresie profilu programowego Programu 4, jak i docelowej grupy jego słuchaczy. Przekształcenie w maju 2008 r. PR Bis w PR Euro i związana z tym zmiana formatu stacji nie przyniosła planowanej poprawy słuchalności, czego konsekwencją były dalsze zmiany w założeniach programowych (m. in. zaprzestanie emisji audycji dla dzieci i młodzieży oraz ograniczenie emisji audycji sportowych). Na skutek powyższego następuje stały spadek wskaźników słuchalności stacji (zamiast osiągać planowane 2-3% w 2009 r., słuchalność PR Euro od 2007 r. systematycznie spadała i w 2009 r. wyniosła zaledwie 0,2%).

* * *

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny Najwyższa Izba Kontroli wnosi o realizację następujących wniosków pokontrolnych:

1. Opracowanie i przyjęcie strategii rozwoju Spółki określającej m.in. wieloletnią politykę inwestycyjną, strukturę i wielkość zatrudnienia, źródła przychodów i kierunki wydatków, uwzględniającej rzeczywiste uwarunkowania ekonomiczno-finansowe.
2. Podjęcie działań w celu poprawy sytuacji ekonomiczno-finansowej, w szczególności zwiększenie rentowności sprzedaży.
3. Występowanie o zgodę Ministra Skarbu Państwa na rozporządzanie prawami majątkowymi zaliczanymi do aktywów trwałych Spółki przekraczających równowartość 50 tys. euro.
4. Zapewnienie przestrzegania zasad i procedur udzielania zamówień publicznych.
5. Zaniechanie zlecania opracowań i koncepcji, które nie są później wykorzystywane przy realizacji inwestycji.
6. Zaniechanie dokonywania w umowach o pracę zmian skutkujących negatywnymi konsekwencjami finansowymi dla Spółki.
7. Rozważenie wykorzystania uwag zawartych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym, odnoszących się do realizacji przez Spółkę zadań nadawcy publicznego.

Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Prezesa o przesłanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.